



درسی از آن جناب درباره‌ی اینکه زمین از مردی عالم به همهی
دین که خداوند او را در آن خلیفه، امام و راهنمایی به امر خود
قرار داده باشد، خالی نمی‌ماند.

باب (۱)

آیاتی از قرآن که بر این دلالت دارند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی



آیهی ۹

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى:

﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾^۱

ترجمه:

خداوند بلندمرتبه فرموده است:

«از اهل ذکر بپرسید اگر نمی‌دانید».

[ملاحظات]

۱. أَخْبَرَنَا أَبُو إِبْرَاهِيمَ السَّمَرَقَنْدِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ: مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي الْكِتَابِ شَيْئًا لَا يَسْعَ النَّاسَ الْقِيَامُ بِهِ، وَقَدْ أَنْزَلَ فِيهِ: ﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾، فَلَا يَخْلُو زَمَانٌ مِنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الذِّكْرِ يَسْأَلُهُ النَّاسُ عَمَّا لَا يَعْلَمُونَ فَيُجِيبُهُمْ بِالصَّوَابِ، وَلَئِنْ قُلْتَ لَهُؤُلَاءِ الْجَهَّالِ: اعْرِفُوا هَذَا الرَّجُلَ وَاسْأَلُوهُ لَيَقُولَنَّ: «إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْتَدِعُونَ!» قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنَّهُمْ يَقُولُونَ أَنَّ الْعُلَمَاءَ كُلَّهُمْ أَهْلُ الذِّكْرِ، فَقَالَ: أَكُلُّهُمْ يُصِيبُونَ فِي الْجَوَابِ إِذَا سُئِلُوا؟ قُلْتُ: لَا، قَالَ: لَا يَأْمُرُ اللَّهُ بِسُؤَالِ قَوْمٍ قَدْ لَا يُصِيبُونَ فِي الْجَوَابِ!

ترجمه:

ابو ابراهیم سمرقندی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور می‌فرماید: خداوند در کتاب چیزی که مردم قادر به انجام آن نباشند را نازل نکرده و در آن نازل کرده است: «از اهل ذکر بپرسید اگر نمی‌دانید»، پس هیچ زمانی بدون مردی از اهل ذکر نیست که مردم درباره‌ی چیزی که نمی‌دانند از او بپرسند و او به آنان پاسخ درست دهد و اگر به این جاهلان بگویی که این مرد را بشناسید و از او بپرسید، خواهند گفت که شما جز اهل بدعت نیستید! گفتم: فدایت شوم، این‌ها می‌گویند که علما همه‌ی شان اهل ذکر هستند، پس فرمود: آیا همه‌ی شان هرگاه از آنان پرسیده شود پاسخ درست می‌دهند؟ گفتم: نه، فرمود: خداوند به پرسیدن از گروهی امر نمی‌کند که ممکن است پاسخ درست ندهند!

۲. أَخْبَرَنَا صَالِحُ بْنُ مُحَمَّدٍ السَّبْرَوَارِيُّ، قَالَ: كُنَّا عِنْدَ الْعَبْدِ الصَّالِحِ فِي مَسْجِدٍ وَكَانَ مَعَنا رَجَالٌ مِنَ السَّلَفِيَّةِ، فَأَقْبَلَ عَلَيْهِمْ وَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَدَتْ لَكُمْ ذِكْرًا فَاتَّبِعُوهُ، وَلَا تَتَّبِعُوا السَّلَفَ،

۱. النحل / ۴۳؛ الأنبياء / ۷

فَإِنَّ السَّلْفَ لَمْ يَتَّبِعُوا السَّلْفَ، وَلَكِنْ اتَّبَعُوا ذِكْرَهُمْ، وَإِنَّ مَنْ وَقَفَ عَلَى سَلْفٍ وَلَمْ يَتَّبِعْ مَا أَحَدَتْ اللَّهُ لَهُ مِنْ ذِكْرٍ فَقَدْ قَطَعَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَصَلَ عَنْ سَبِيلِهِ، ﴿أَوْلَيْكَ يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ﴾^۱ قَالَ رَجُلٌ مِنَ السَّلَفِيَّةِ: أَلَيْسَ كُلُّ مُحَدِّثٍ بَدْعَةٌ؟^۲ فَالْتَفَتَ إِلَيْهِ وَقَالَ: الْبَدْعَةُ مَا أَحَدَتْ النَّاسَ فِي الدِّينِ، وَالذِّكْرُ مَا أَحَدَتْ اللَّهَ، ثُمَّ قَرَأَ: ﴿مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ﴾^۳، قَالَ الرَّجُلُ: وَمَا ذِكْرٌ مُحَدَّثٌ؟ قَالَ: إِمَامٌ يُحَدِّثُهُ اللَّهُ فِي كُلِّ قَرْنٍ يَهْدِي بِأَمْرِهِ، لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيُحَقِّقَ الْقَوْلَ عَلَى الْكَافِرِينَ، قَالَ الرَّجُلُ: مَا سَمِعْنَا بِهِدَا فِي الْقُرُونِ الثَّلَاثَةِ، إِنَّ هَذَا إِلَّا بَدْعَةٌ! قَالَ: وَيْحَكَ، أَتَأْتِي إِلَّا أَنْ تُضَاهِيَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا؟^۴ قَالُوا: ﴿مَا سَمِعْنَا بِهِدَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ﴾^۵ وَاللَّهِ مَا كُنْتُ أَظُنُّ أَنَّ مُسْلِمًا يَقُولُ بِهِدَا حَتَّى سَمِعْتُكُمْ تَقُولُونَ بِهِ يَا مَعْشَرَ السَّلَفِيَّةِ!

ترجمه:

صالح بن محمد سبزواری ما را خبر داد، گفت: نزد عبد صالح (یعنی منصور) در مسجدی بودیم و به همراه ما مردانی از سلفیه بودند، پس به آنان روی نمود و فرمود: هرآینه خداوند برای شما ذکری تازه کرده است، پس از آن پیروی کنید و از سلف پیروی نکنید؛ چراکه سلف از سلف پیروی نکردند، بلکه از ذکرشان پیروی کردند و هرآینه کسی که بر سلف توقف کند و از ذکری که خداوند برای او تازه کرده است پیروی نکند، چیزی که خداوند به آن امر کرده است تا پیوسته نگاه داشته شود را بریده و از راه او گمراه شده است، «آنان کسانی هستند که از جایی دور ندا داده می‌شوند!» مردی از سلفیه گفت: آیا نه این است که هر چیز تازه‌شده، بدعت است؟! پس آن جناب به او توجه کرد و فرمود: بدعت چیزی است که مردم در دین تازه کرده‌اند و ذکر چیزی است که خداوند تازه کرده است، سپس این آیه را خواند که می‌فرماید: «آنان را هیچ ذکری تازه‌شده از جانب پروردگارشان نمی‌آید مگر اینکه آن را می‌شنوند و به بازی می‌گیرند». آن مرد گفت: ذکر تازه‌شده کدام است؟! فرمود: امامی که خداوند در هر قرنی تازه می‌کند که به امر او راه می‌نماید، تا هر کس که زنده است را بیم دهد و سخن را بر کافران راست گرداند. آن مرد گفت: این را در قرون نخستین نشنیده‌ایم، این چیزی جز بدعت نیست! فرمود: وای بر تو! آیا نمی‌خواهی جز اینکه مانند کسانی سخن بگویی که کافر شدند؟! گفتند: «این را در آیین گذشتگان نشنیده‌ایم، این جز چیزی ساختگی نیست».

۱. فضلت / ۴۴

۲. الأنبياء / ۲

۳. ص / ۷



۵

درس‌های منصور هاشمی خراسانی



به خدا سوگند گمان نمی‌کردم که مسلمانی این سخن را بگوید تا آن گاه که شنیدم شما آن را می‌گویید ای گروه سلفیه!



پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی



* این مطلب را با دوستان خود به اشتراک گذارید.